

8. ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Бурило Ю. П., канд. юрид. наук, доц. кафедри конституційного та адміністративного права

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ З ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ

Актуальність зазначеного питання, на мою думку, обумовлена насамперед тим, що професійна компетентність випускника будь-якого факультету, в тому числі й юридичного, значною мірою залежить від належної організації навчального процесу на рівні факультету та структурних підрозділів, які входять до його складу. У зв'язку з цим має сенс розмежувати всі організаційно-практичні заходи, що здійснюються на юридичному факультеті, щодо формування компетентності майбутніх фахівців на:

- загальнофакультетські заходи;
- заходи, що здійснюються на рівні кафедр;
- заходи, що здійснюються іншими структурними підрозділами факультету.

Загальнофакультетські заходи щодо формування професійної компетентності майбутніх юристів плануються та організовуються на юридичному факультеті за допомогою таких форм роботи, як проведення засідань деканату та засідань вченої ради факультету.

На засіданнях вченої ради заслуховуються та вирішуються найважливіші питання життя факультету. Так, зокрема регулярно після закінчення кожного семестру заслуховуються підсумки зимової та літньої екзаменаційних сесій, розглядаються та вирішуються найсуттєвіші проблеми організаційного характеру, які були виявлені під час їх проведення. За результатами таких засідань приймаються ухвали, в яких визначаються конкретні організаційні заходи, яких повинні вжити деканат, кафедри та окремі викладачі для виправлення недоліків у їх ро-

боті. Це дозволяє уникнути або зменшити кількість аналогічних недоліків у подальшій роботі, що врешті-решт позитивно впливає на якість викладацької роботи і відповідно на рівень знань студентів.

Крім того, значна увага в роботі вченої ради юридичного факультету приділяється питанням студентської науки, в тому числі питанням організації проведення щорічних студентських конференцій і питанням функціонування студентських наукових гуртків, які працюють на кожній кафедрі юридичного факультету. Це, в свою чергу, дозволяє за необхідності корегувати напрями наукових досліджень студентів, спрямовувати їх на найбільш актуальні питання сучасної юридичної науки.

Вже традиційно на засіданнях вченої ради юридичного факультету розглядаються питання, пов'язані з підготовкою та результатами захисту магістерських дипломних робіт. Особлива увага при цьому звертається на оптимізацію тематики дипломних робіт, організацію попереднього захисту цих робіт і налагодження злагодженої роботи державних екзаменаційних комісій, в яких відбувається сам захист.

Підготовка магістерських дипломних робіт є, по-суті, завершальним етапом у підготовці майбутніх фахівців у галузі права і значною мірою відображає загальний рівень їх професійної підготовки. Отже, налагодження ефективної роботи студентів-магістрів та їх наукових керівників над дипломними роботами, чому сприяють засідання вченої ради факультету, є одним із факторів, що впливають на кінцеву якість і самих магістерських робіт і професійних компетенцій майбутніх фахівців-правознавців.

Важливою формою організації роботи юридичного факультету з розробки та реалізації оперативних заходів щодо формування професійної компетентності майбутніх юристів є проведення засідань деканату. До складу цього органу крім декана і його заступників входять також завідувачі кафедр. Перш за все, робота деканату спрямовується на реалізацію тих завдань і напрямів роботи, які визначаються вченою радою університету, ректоратом і вченою радою юридичного факультету.

Тривалий час у центрі уваги деканату перебували питання, пов'язані із впровадженням нової системи оцінювання знань студентів під час семінарських занять та іспитів. У результаті роботи деканату були розроблені та затверджені розпорядженням декана юридичного факультету досить детальні критерії оцінювання, які полегшують роботу викладачам і дають можливість самим сту-

дентам реалістично оцінити рівень своїх знань. Урешті-решт, ці заходи сприяють об'єктивності процесу оцінювання та дозволяють скласти більш-менш повну картину рівня професійних знань і навичок майбутніх фахівців.

Важливим питанням, яке постійно перебуває в полі зору деканату, традиційно залишається моніторинг успішності навчання студентів юридичного факультету. Особливої актуальності це питання набуває під кінець семестру, коли навіть невелика кількість балів може вирішити подальшу долю студента. У зв'язку з цим, здійснення такого моніторингу дозволяє виявляти академічні групи та окремих студентів з проблемною успішністю та вживати оперативних заходів щодо поліпшення ситуації, зокрема шляхом виконання студентами додаткових завдань, відпрацювання пропущених занять тощо. Зрештою, зазначені заходи дають змогу не тільки підвищити рівень успішності навчання факультету, академічних груп та окремих студентів, а й деякою мірою піднімають рівень професійної підготовки студентів-правників.

Значною мірою впливає на кінцевий рівень професійної підготовки студентів (майбутніх працівників) стан відвідування лекційних і семінарських занять. Розуміючи це, даному питанню деканат юридичного факультету приділяє особливу увагу. Слід окремо відзначити, що контроль за відвідуванням семінарських занять, так само, як і контроль успішності, став значно простішим та ефективнішим після впровадження в університеті електронної системи обліку успішності. Водночас на юридичному факультеті ведеться постійний контроль за відвідуванням лекційних занять.

За результатами вказаних видів контролю деканатом юридичного факультету вживаються заходи щодо поліпшення стану відвідування лекційних і семінарських занять. Так, зокрема за вказівкою деканату вживаються організаційні заходи щодо інформування батьків студентів про стан успішності їх дітей. Для цього кураторами академічних груп готуються і розсилаються відповідні листи за підписом декана. Крім того, кураторами проводяться зустрічі зі студентами їх академічних груп, на яких піднімаються і обговорюються питання успішності, вживаються заходи виховного характеру та громадського впливу.

З цією ж метою проводяться зустрічі кураторів-наставників курсів зі студентами відповідних курсів. Часто до студентів з незадовільними показниками успішності заходи виховного характеру вживають декан і його заступники. Всі ці заходи дисциплі-

нують студентів, спонукають їх до більш наполегливого навчання, що має позитивний вплив на результати їх навчання та рівень професійної підготовки як фахівців.

Важливі заходи щодо організації навчального процесу вживають кафедри юридичного факультету. В першу чергу ці заходи стосуються методичного забезпечення тих фахових навчальних дисциплін, які викладаються на факультеті і від рівня викладання яких напряму залежить рівень фахової підготовки майбутніх юристів. У цьому питанні провідну роль відіграють навчально-методичні секції, які створені з окремих тематичних напрямів роботи кожної кафедри. Саме завдяки діяльності секцій постійно оновлюються робочі програми та методичні матеріали з навчальних дисциплін, організовується робота над підручниками, навчальними посібниками іншими навчальними виданнями.

Крім того, на кожній кафедрі юридичного факультету створені та функціонують наукові студентські гуртки відповідно до спеціалізації відповідної кафедри. Організація роботи наукових студентських гуртків сприяє поглибленому вивченню студентами окремих навчальних дисциплін і проблемних тем, дає студентам можливість краще опанувати наукові методи пізнання та обрати спеціалізацію майбутньої професійної діяльності. Таким чином через діяльність наукових гуртків кафедри впливають на формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

На кафедрах юридичного факультету організовується робота щодо впровадження у навчальний процес інноваційних технологій. Завдяки вжитим організаційним заходам більшість викладачів юридичного факультету, які проводять лекційні заняття, використовують для цього мультимедійні проектори. З окремих юридичних дисциплін, наприклад, кримінально-процесуального права, розроблені навчальні відеофільми. Для забезпечення практичної складової у підготовці майбутніх юристів організовуються практичні тренінги у спеціально обладнаному залі судових засідань. Усі ці організаційні заходи позитивно впливають на загальний рівень підготовки випускників юридичного факультету.

Окремим блоком організаційних заходів щодо формування кваліфікації майбутніх правознавців виступають заходи щодо організації проходження переддипломної практики, адже завдяки здійсненню цих заходів формуються практичні здібності молодих юристів.

У цьому напрямку, перш за все, здійснюються пошук нових баз практики та укладення з ними відповідних договорів. На сьогодні у юридичного факультету є більше 40 договорів про прохо-

дження практики з різного роду організаціями, зокрема з такими, як Головне юридичне управління Верховної Ради України, Конституційний суд України, Вищий господарський суд, Київський апеляційний господарський суд, Міністерство юстиції України, Центральна виборча комісія України, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Київська міська рада та ін., а також на підприємства, установи, організації всіх форм власності, з якими університет має відповідні договори про проходження практики. Загалом бази практики юридичного факультету здатні прийняти понад 300 студентів.

Серед баз практики ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» слід окремо відзначити Європейську організацію публічного права, що розташована у Греції, де цього року пройшли переддипломну практику двоє студентів п'ятого курсу.

Поряд з цим в окремих випадках студенти мають можливість самостійно підібрати собі місце проходження практики в інших організаціях, з якими університет укладає разові договори про проходження практики відповідного студента. Крім того, студенти юридичного факультету можуть прийти переддипломну практику в юридичній клініці «Соціальна справедливість», що є структурним підрозділом факультету. Так, зокрема у 2010—2011 році цією можливістю скористалися 35 студентів, у цьому році — близько 20.

Активна співпраця юридичного факультету з базами практики полегшує подальше працевлаштування випускників, багато з яких залишаються працювати в тих органах, установах, підприємствах і організаціях, де вони проходили переддипломну практику.

З метою сприяння працевлаштуванню випускників на юридичному факультеті утворено спеціальний дорадчий орган — Рада щодо працевлаштування випускників юридичного факультету. Завдяки роботі цього органу, що включає зокрема організацію щорічних зустрічей випускників з потенційними працедавцями, більшість випускників після закінчення навчання на юридичному факультеті отримують місце роботи за фахом. Так, влітку 2011 року працевлаштовано близько 100 із 160 випускників. Зазначені цифри говорять про високий рівень професійної підготовки випускників юридичного факультету КНЕУ, їх затребуваність на ринку праці та підтверджують ефективність організаційної роботи юридичного факультету в цьому напрямку.